

TELEGRAFULU ROMANU.

Telegrafulu este de două ori pe săptămână:
Duminică și Joi. — Prenumeratiunea se
face în Sabin la expediția zărilor, pe afara la
c. r. poste cu bani găta prin scrisori franceze,
adresate către expediția. Prețulu prenumera-
țiunii pentru Sabin este pe anu 7 fl. v. n.
iar pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pe-

Nr. 86.

ANULU XXIII.

Sabinu 30 Octombrie (11 Nov.) 1875.

În celalalte părți ale Transilvaniei și pentru pro-
vinciile din Monarhia pe unu anu 8 fl. 60. și pe
o jumătate de anu 4 fl. v. n. Pentru prime. și tieri
streine pe unu 12 1/2 anu 6 fl.
Inseratele se plătescu pentru întâia ora
cu 7 cr. și pentru a două ora cu 5 1/2, cr.
și pentru a treia repetiție cu 3 1/2, cr. v. n.

Serbi'a dela 1858 până la 1875.

„În momentul, cându atențiunea
pressei europene este îndreptată în-
tr'unu gradu asiatic mare asupra aface-
rilor din Turci'a, dice „Unsere Zeit“,
și cându evenimentele sangerose la
fruntariile sudostice ale monarhiei
Austro-unguresci împing în prosce-
niu temut'a cestiune orientale, este bine
a cunoște, celu puțin, în schitiile
sele principale, istori'a cea mai nouă
a acestui statului june, pe care multi
l'aru numi piemontulu peninsulei bal-
canice.“

Din acel'a-si motivu, din carele
se ocupa fôia citată cu schitierea
istoriei Serbiei, dara și pentru că sa
vedă și cetitorii nostri ce cugeta bar-
batii politici despre tinentulu, în care
au începutu de mai multe luni încôce
a se desvoltă evenimente mari, a
căruru sferisitu încă nu se pôte ști
cum va fi, facemu și noi unu estrasu
din lungulu articolu, aflându destulu
de instructivulu din diverse puncte de
vedere.

„Dacă are Europ'a unu interesu
generalu, continua U. Z., pentru des-
voltarea lucrurilor în orientulu eu-
ropeanu, Germani'a are unu interesu
speciale de a urmări cu atențiune
lucrurile orientale. Dela prefacerea
cea mare a referințelor politice în
Germani'a încôce, s'a ivitu pre lângă
unitatea poporului germanu și con-
victiunea despre puterea și marimea
lui. Poporulu germanu simte, ca toc'm'a
în orientulu Europei are o misiune
mare de cultura. Nu este indoiala ca
Germani'a în apusulu Europei puțin
are ce se caute, și ca ea este avisată
mai cu séma la orientulu Europei.
Istori'a mai nouă a staturilor eu-
ropene nu ne ofera nici unu exemplu
din care sa vedemu, ca unu statulu
precum este Germani'a, unu poporu
cu o cultura asiatic înaltă cum este
cea germană, aru remanea bucuros
tîmuru în sine, fără a face vre-omiscare,
prin care sa face a fi simțită marimea
și cultur'a sea în afara. Și de ôre-ce
o astfelu de stare aru fi de totu ne-
naturală, nu este indoiala, ca Ger-
mani'a trebuie sa caute și sa afle o
modalitate de a face sa fie activitatea
ei simțită în afara, pentruca acest'a
este o trebuință a culturii sele. Des-
voltarea activității sele înse nu se
pôte de câtu în orientulu Europei.

„Noi, cari cunoștemu referințele
(orientale) din intuițiune proprie, și a
căruru viétiă este încâtu-va întretie-
suta cu viéti'a populațiilor orien-
tali, nu ne putemu îndoi, ca cultur'a
germana se afla în stadiulu de a-si
deschide acolo unu viitorulu puternic.
Sa nu crêda cine-va ca noi plédăm
pentru cuceriri germane în orientulu
europeanu. După parerea noastră, chia-
marea Germaniei nu pôte fi de a cu-
ceri materialmente orientulu eu-
ropeanu, și nici de a-lu germanisă. Mis-
siunea istorică a Germaniei în orientu
ni se pare a fi mai multu de a recas-
tigă orientulu european pentru mor-
alitatea europeană și de a abate prin
mediulu vieticii naționali a poporatiu-
nilor singuratece torentulu culturii
germane întrensele. Acest'a este o
opera mai puțin sangerosă că lupt'a
contr'a Franciei, dara cu atât'a de
mai mare însemnătate pentru Germa-
ni'a. Preparatiunile spre acestu sferisitu
le-a facutu Austri'a. În orientulu eu-
ropeanu. Germani'a nu are lipsa de
lupte sangerose spre a face cuceriri.

Torentulu culturii germane face însuși
cuceririle.

„La nici un'a din poporatiunile
orientale nu este asiatic de evidentă im-
pregurarea acest'a precum este la serbi.
Prin ce înse nu voim sa dicem ca
cultur'a germană a petrunsu dejă pe
poporulu serbescu. În provinciile ser-
besci ale Turciei suntulu lucrurile în
privinți'a acest'a încă foarte departe
de tînta. Dara la partea aceea a ser-
bilor, cari suntulu asiatic dicendu pur-
tătorii culturii serbismului întregu,
la serbi austriaci, a aflatu științi'a ger-
mana și cultur'a germană unu terenu
foarte fructiferu, și de aci se revarsa
radiele moralității și ale culturii de-
partate în tînturile Turciei, până unde
se aude limb'a serbescă. Radiele ace-
ste, de-si rari, suntulu reflexulu acelei
iresistibile, culturii germane care și
deschide singurulu drumulu spre orientu.

„Momentulu acest'a singuru aru
fi de ajunsu, de a stîrni în Germani'a
unu interesu mai viu pentru desvol-
tarea poporului serbescu. Mai vine
însa și pusețiunea principatului Serbiei
în fati'a cestiunii orientale, carea este
apta de a atrage totă atențiunea pres-
sei germane asupra-i

„Nu mai e indoiala, ca la Du-
narea de josu de mai multi ani se
pregatescu lucruri momentose și ca
numai întielegerea celor trei puteri
orientale potu cu mare greutate sus-
tîne acolo status quo. Tempu inde-
lungatu înse nici întielegerea celor
trei puteri nu va împedcă cursulu
naturalu alu lucrurilor. Eruptiunile
cele multe, ce se repetiescu mai pre-
fi-care anu în provinciile sudlavice
ale Turciei, dovedescu din destulu, ca
acolo lucrurile suntulu asiatic de mature,
incâtu o resturnare este învederată
în celu mai de aproape viitorulu. Dara
tocm'a pentru acest'a ni se pare noue
ca problem'a Germaniei este de a
lucra midilocindulu între Austri'a și
Russi'a, pentruca deslegarea cestiunii
celei mari orientale sa se faca în in-
teresulu culturii și a civilizațiunii.
Este unu interesu specificu pentru
Germani'a de a sprigină elementele de
cultura la formarea cea nouă de sta-
turi în orientu, de ôre-ce torentulu
culturii germane are sa petrunsa mai
întăiu teritoriile aceste.

„Aruncându o privire asupra te-
renului celui estinsu alu cestiunii orien-
tali, vedemu ca dintre tôte partile
cari compun cea cestiune complică-
ta, se va deslegă mai întăiu cestiunea
serbescă și numai mai tardiu cea bul-
gara și greco-albanese. Astadi pôte
dice omulu ca tóta cestiunea orien-
tali, în câtu privește partea europeană,
se concentreza în cestiunea serbescă.

„Cestiunea serbescă înse este ni-
șinți'a poporului serbescu spre reu-
nirea tuturor provinciilor serbesci,
cari au facutu odinioară parte din im-
perati'a serbescă, cu eschidrea ace-
lor'a, cari fura cucerite de imperati'a
serbescă pre unu tempu mai scurtu,
precum fura provinciile bulgare și gre-
cesci. Tierile serbesci, asiatic dara, cari as-
tîpta reunirea lor, suntulu principatulu
Serbiei, Bosni'a, Herzegovin'a, Serbi'a
vechiă și Muntenegru.

„Dintre tôte tierile aceste numai
Muntenegru și Serbi'a se bucura de
ôre care independență, în densele este
și pusa tóta speranți'a tuturor ser-
bilor. Muntenegru este ramasiți'a cea
adeverată a imperatiiei serbesci de
odinioară. După batai'a de pre câmpulu

mierlei (1389) și după caderea impe-
ratiiei serbesci au fugitu mai multe
nēmuri serbesci la Muntenegru și au
începutu lupt'a eternă cu turcii. De
aceea și dice unu cântecu serbescu
despre Muntenegru: ca libertatea
serbescă a fugitu a munte. Mun-
tenegru înse, cu tôte ca mai de
cinci sute de ani se lupta neince-
tatu cu turcii și asiatic au știutu se pas-
treze celu din urma restu alu li-
bertății serbesci, este pre micu spre
a realiză „ide'a naționale“, unirea tu-
tutoru tierilor serbesci. Muntenegru
cu cei 130,000 locuitori ai sei și cu
cei 20,000 de ostasi în casulu celu
mai bunu, nu este în stare de a intră
în lupta cu Turci'a pentru eliberarea
tutoru tierilor serbesci.

„Cu totulu altfelu sta lucrulu cu
Serbi'a, care are o armată bine dis-
ciplinată și bine provădită cu arme,
careă cu milițiile suie la 150,000.
Intrându Serbi'a în acțiune, câmpulu
de rebelu aru luă dimensiuni, cari
s'aru estinde dela Dunare până la
marea adriatică. Pentru rôl'a acest'a
momentosă, care e în stare sa o jôce
Serbi'a, se îndrepta și interesulu celu
mai mare în cestiunea orientale asu-
pra acestei tieri, pentru-ca este știutu,
ca dacă vine odată cestiunea orientale
în cursu prin Serbi'a, celu puțin în
câtu o privește pre acest'a din urma,
deslegarea nu se va mai puté impe-
decă.

„Si fiindu ca se pare a fi impar-
tita toc'm'a Serbiei o rolă asiatic însem-
nată în afacerile orientale, ni vine sa
credemu, ca referinți'a singurateciloru
puteri, cu deosebire a Russiei și Aus-
triei, fatiă cu Serbi'a, pôte sa servesca
de barometru pentru perspectiv'a ces-
tiunii orientale întregi.

„În privinți'a acest'a istori'a mai
nouă și cea mai nouă a Serbiei e foarte
instructivă. Din trens'a castiga omulu
o icônă sinceră a constelațiunii sin-
gurateciloru puteri în cestiunea orien-
tali, de alta parte se vede succesiv'a,
dara totu odată și victorios'a delatu-
ră a tuturor obstaculiloru opusi
nesuinițelor serbesci, asiatic încâtu din
istori'a cea mai nouă a Serbiei resulta
mai că sigurulu concludență la forma-
țiunea lucrurilor în sudostulu eu-
ropénu. (Va urmă)

Escelenți'a Sea Présantitulu Ar-
chieppu și Metropolitulu Mironu Roma-
nulu a parasitu Sabinulu plecându
Duminică cu trenulu de sér'a la Bud'a-
Pest'a, insocitu de Présanti'a Sea P.
Eppu alu Aradului Ioanu Metianu.
Calatori'a acest'a, pre câtu ne amu
informatu, o face Escel. Sea în caus'a
fundatiunii lui Gojdu.

Consistoriulu metropolitanu și a
terminatu Sambata lucrările sele. Doue
dile a fostu ședințe plenarie, în cea din
urma în singuratecele senate.

Articululu ce amu publicatu eri
dice „Press'a“ din „Jurnalulu oficialu“
alu Russiei a fostu reproducu și com-
mentatu de mai multe organe eu-
ropéne cu multu interesu și atențiune
Cându organulu oficialu alu unui im-
periu putinte ca Russi'a vorbesce în
o cestiune palpitantă că aceea a Tur-
ciei și a creștiniloru slavi de acolo,
ori cine întielege căta atențiune me-
rita fie-ce cuventu din acelu organu.
Organulu oficialu din Rom'a „l'Italie“

vede în articolulu oficialulu din St.
Petersburg o nouă probă despre de-
cisiunea Russiei și aliatelor sele dela
Nord de a conservă pacea generală,
a mentiené statu quo politicu din
Turci'a și a dá cursulu moralu Portii
otomane spre a puté realiză îmbuna-
tătirile promise, în interesulu seu pro-
priu și alu păcii. „l'Italie“ numesce
acelu articolu din oficialulu rusu unu
sunetu de înmormentare alu insurec-
țiunii din Herzegovin'a, și adauga ca
acelu articolu din organulu oficialu
este identicu cu unu articolu din
oficialulu „Journal de St. Petersburg“,
adaogendu ca pôte numai eră necesi-
tate de alu doilea articolu.

Tocmai aci înse cine-va pôte gasi
motivulu spre a se întrebă că ce a
potutu determină pre organulu ofici-
alu alu Russiei sa mai repete aceleasi
lucruri dese odată de organulu ofici-
osu și confirmate de fapte? Ôre sa
fie acele articole identice în tôte? Nu
crêdemu. Din cetirea articolului ofi-
cialu ce amu reproducu ieri, cine-va
pôte observă în adeveru o firmă de-
cisiune a Russiei și aliatelor sele
dela Nordu de a mentiné ecuilibrulu
și pacea generală, dara se observa în
acelasi tempu o accentuare și mai pro-
nunțată a simpatielor Russiei pentru
populațiunile slave ce suferă jugulu
Turciei. În trei locuri vedemu în
acelu articolu oficialu repetiția și
accentuata espressionea simpatielor
Russiei pentru populațiunile slave din
Turci'a. După „l'Italie“, această espre-
siune mai lamurită de simpatii s'aru
esplică prin acest'a ca ele nu aru mai
puté adi incuragiă iluziunile insurgen-
tilor, pre cari guvernulu rusu n'au
voitu sa i amagiasca încă dela ince-
putu. Se pôte admite și această inter-
pretare. Câtu pentru identitatea înse
între articolulu dinainte alu organului
oficialu, ea nu e perfectă.

Articululu oficialu, după ce men-
ționeza în trecatu despre promisiu-
nile de îmbunătățire ale Portii, accen-
tueza de mai multe ori asupra sim-
patielor pentru creștini, face apelu
la celalalte puteri că sa se asocieze
cu puterile dela Nordu pentru men-
ționerea păcii prin aplicarea reforme-
loru promise de Pôrta, aplicare de
care se indoiesce ôre-cum, și termina
articululu prin cuvintele semnificative
ca, „în ori ce casu, trebuie că trist'a
situațiune a populațiilor creștine
din Turci'a se înceteze.“

Aceste cuvinte ale organului ofi-
cialu alu Russiei au semnificarea și
greutatea lor și atragemu atențiunea
lectoriloru asupra lor, fără alte co-
mentarie. Ele probéza ca dacă pre-
de o parte Russi'a și aliatele sale voru
mentienerea păcii și ecuilibrului, pre-
de alta parte însa dorescu cu staru-
ință că midilocu de conservare alu
acestei păci nisce reforme și îmbuna-
tătiri aplicate cu serioșitate.

„Journalulu des Débats“ aplauda,
că și „l'Italie“, articolulu din organulu
oficialu din St. Petersburg.

Organulu oficialu din St. Peters-
burg amintesce sacrificiile facute de
națiunea rusă pentru populațiunile
slave oprimate de Turci'a, condamnă
regimulu de opresiune care a împinsu
pre Herzegovinesii la insurecțiune și
se presinta în modu francu înaintea
Europei cu simpatiile națiunii russe
pentru creștinii slavi ce suferă jugulu
otomanu.

Unii credu, ca reducerea plății
cuponului și nouile încurcături finan-

ciare ale Portii, cari a facutu cá Turci'a sa pérdia si mai multu inaintea publicului Europei, au produsu unu nou revirimentu de simpatii pentru populatiunile crestine din Turci'a; si acést'a nu numai in Russi'a, care a avutu totdeun'a acéste simpatii, dara si in Engliter'a si alte tieri. Proba reîncéperea meetingurilor, fórte aplaudate de asta data in Londr'a, in care se vorbește din nou contr'a Turciiei si in favórea popóreloru crestine.

Terminamu repetiendu, ca ceea ce e mai importantu si semnificativu in articolulu organului oficialu alu Russiei suntu cuvintele cu care elu incheie dicandu ca „in ori ce casu, starea trista de adi a populatiuniloru crestine din Turci'a trebue sa înceteze.“

Se scrie din Belgradu cátra „Correspondinți'a politica“ din Vien'a:

„Consecuențele politice recente abi'a adi începutu a fi simțite. Lumea comercială serba este în ajunulu unei crize seriose. Suntu acum câte-v'a săptămâni numai clas'a ómeniloru de afaceri cari voiau sa pescuiesca în apa turburată, punéu pe tapetu cestiunea unui moratorium (amânari de plată). Astadi cuvintulu moratorium se găsese pe buzele la numeroși negociațori serbi.

Temerile de o catastrofa comercială suntu atâtu de mari în cătu corporatiunea negustoriloru din Belgradu tine neconținutu ședinții spre a delibără asupră midilóceloru de a preîntîmpiná cris'a.

La un'a din aceste intruniri cu sarcin'a de a calmá spiritele a fostu însarcinatu guvernulu. Pre lângă acést'a posibilitatea de a cere guvernului si a obține dela densulu unu moratorium a fostu discutata cu mare serioșitate. Alte propuneri cari tindéu a obține suspendarea unoru dispozițiuni legale in totu tempulu crizei. Punearea în stare de falimentu nu avea locu de cătu în urm'a cererii majorității creditoriloru. Inse din tóte propuneri ce s'au facutu, nici un'a nu s'au adoptatu; din contr'a propunerea de a cere guvernului de a emite chartie pentru unu milionu de florini s'a adoptatu mai în unanimitate. Dara pe cătu este posibilu de a prejudecă parerea guvernului acésta propunere are puțin șanse în ceea ce priveșce urmarile practice.

ECOLOGIA.

Studii esegetice.

Secțiunea II-a.

C A P U II—IV.

Cele dintău minuni a lui Iisusu în Galilé'a, Samari'a și Iudei'a.

(Urmare.)

Vs. 4. În interpretarea acestui Vs. diferescu parerile esegetiloru; mui fiacarele-si are opiniunea subiectivă. Fără a le desfășurá si combate — nepermițindu-ne spatiulu — vomu primí pre aceea, carea ni se pare a fi cea adevărată.

Nicodimu, de si omu invetiatu, si dupa Vs. 10, dascalu, cá unulu ce credea numai în minuni si pentru minuni, se tinea de tagm'a celoru cu simțiminte materiale, — pamentesci, (compar. partea 1 din Vs. 6 cu Vs. 11). Din asta cauza nepotendu alu cuprinde vorbirea cea cu sensu spiritualu a lui Iisusu, — nascerea de susu spiritualu: o cugeta cá imposibilitate, judecându-o din punctu de vedere materialu. De aceea dice: *cum póte omulu sa se nască, adaugendu: fiindu betranu.* Elu credindu în minunile lui Iis. si interpretându cuvintele în sensu materiale. nu numai crede cuvintelorulu lui, referitorie la imperati'a ceriulu, dara — si arata dorerea, ca fiindu celu betranu nu-si póte închipiú cum s'aru

Ordinulu datu de cátra Pórtă bazi-buzuciloru de a se departá dela frontier'a serba a sositu la tempu. În urm'a ultimei violatiuni a teritoriului serbu de cátra trupele turcesci, populatiunea dela frontiera incepea a se agită.

S'asigura ca cu acésta Șcupcina a ținutu în dilele din urma trei ședinții secrete pre rându spre a prescrie guvernului o atitudine mai demna si mai natiunala fatia cu provocatiunile turcesci. Acésta versiune inse pare ca nu merita multa încredere: ședințiile secrete alu Șcupcinei aveau mai multa legatura cu casatori'a prințulu de cătu cu unu resbelu eventualu.

Justificare.

In Nr. 84 alu „Tel. Rom.“ amu promis ca vomu revení asupr'a afacerii provocate de corespondinți'a „de sub Buceci“ publicata în Nr. 80 alu fóiei nóstre spre a ne justificá procederea.

Justificarea noastră este fórte simplă. Noi atunci amu fostu în celu mai positivu dreptu de a dá credimentu celoru cuprinse în corespondinți'a din cestiune si suntemu si acum, dupa întrebuintiarea (de cumvá s'a întemplatu aceea cu ce furamu amenințati) mijlóceloru celoru nepotrivate de cátra P. Eppu alu Aradului I. Metianu, întielégemu, pretins'a prefacere a consistoriului metropolitanu în foru de pressa contr'a unui diurnalu politicu, care sta sub procurorulu de statu, — totu în acel'asi dreptu, pentru-ca precum, amu avutu atunci asiá avemu si acum indicii dinaintea ochiloru, cari probéza cele cuprinse în corespondinția, déca nu mai multu.

Indiciile aceste, cari ni au inspiratu atinsulu credimentu le amu puté comunicá publiculu de acum. Dara precum amu doveditu posibil'a moderatiune si crutiare până acum cu P. Eppu, vomu continuá a o dovedí si de asta-data, pentruca noi voim numai vindecarea reului.

Inse cá publiculu sa nu créda ca acésta justificare este numai din imaginatiunea noastră, si se véda ca e basata pe lucruri factice, amintimu numai unele impregiurári, din cari sa se véda ca si corespondinți'a incriminata se baséza pe fapte. Asiá d. e. se vede ca P. Eppu însarcinéza pre P. Ioanu Comsi'a parochu în Zernesci, cá la alegerea pa-

poté nasce, spre a vedé imperati'a lui Ddieu, cáci i se pare imposibilu (afara dora déca ar' lucrá vre-o putere ddiéiesca, ar' face vre-o minune cu densulu) sa între a dóu'a óra în pantecele maicei s'ale, si apoi sa se nască.

Elu astépta dela Iis. respunsu, spre liniscirea sea si a colegiloru sei:

Vs. 5. Iisusu 'lu scóte din ratacirea sea esplicandu-i nascerea de susu, prin cuvintele: *de nu se va nascé cinev'a din apa si din duchi, nu va poté sa între intru imperati'a lui Ddieu.*

În Vs. 3. dice Iis: *nu va poté sa véda, — aci nu va poté irtrá* esplicandu si vedérea din Vs. 3 prin aceea ca ea nu se întielege cá o vedere din afara de, ci fiindu în interiorulu imperatiei, în insasi imperati'a lui Ddieu *din apa si din duchi.* Iisusu nu întielege aci apa spiritualu, ci curatu apa naturalu, întrebuintiata de Ioanu botez., cu *duchu:* duchulu, mai bine *spiritulu* lui Ddieu — dupa altii spiritulu, invetiatur'a lui Iis., ce nu mi se pare a fi corespondietoriu. Asiá dara nascerea de susu (din Vs. 3) — dela Ddieu — consta din botezulu lui Ioanu — cu apa naturalu — insocita de spiritulu lui Ddieu. Botezulu lui Ioanu érá si botezulu pocaintiei, alu curatierei, prin urmare mai chiaru: a se nasce de susu este: a face penitenti'a, a-si schimbá interiorulu, apoi a se botezá cu apa prin conlucrarea spiritulu sântu. Acésta idea, aflându

rochului sa i apere *interesele familiari,* facendu pre Trajanu Metianu popa; mai departe lu incuragiéza aducendui aminte ca l'a pusu protopopu în loculu seu si i dice, *ca déca va staruf (P. C.) prelânga interesele familiari ale Présantie Sele 'lu va face protopopu definitivu, cáci pana se taie si prin Aradu; 'lu invatia cum sa eludeze ordinaciu-nile consistoriului archidieceșanu etc. etc., lângă care mai adauge si promisiunea ca, până sa se aléga lucrurile la unu feliu, va mai vení si Présanti'a Sea pre la Zernesci, ceea ce, ut figura docet, dimpreuna cu celelalte s'a si întemplat.*

Présanti'a Sea P. Eppu alu Aradului va aflá póte si în justificarea noastră o ofensa îndreptata asupr'a Présantie Sele. Inse în cele susu atinse si noi amu aflatu o ofensa fatia cu biseric'a, a cărui archiereu este si ne-amu simțitu datoru a pune biseric'a mai presusu de P. Eppu, carele aru trebui sasi véda de eparchi'a ce ia incredințiatu Ddieu si votulu bisericiei si sa nu se amestece în afaceri, căroru dupa votulu ce la facutu, numai apartiene. Preasanti'a Sea astadi numai este nici alu familiei din care a esitu, nici alu Zernesciloru, nici alu Branului, ci este alu eparchiei Aradului, unde póte sa lucre destulu spre binele comunu si glori'a lui Ddieu!

Dieta Ungariei.

(Budapest'a în 4 Nov. n. 1875.)

Dupa o pauza de șiese săptămâni cas'a reprezentantiloru si reincepú astadi activitatea sea.

Presedintele *Ghyczy* deschidiendu (pre la 11 óre) ședinți'a exprima dorinți'a ferbinte, cá onorat'a casa, pre care o saluta, sa póta resolví cu sucesu grelele probleme legislative ce voru vení la ordinea dilei.

Se cetesce apoi rescriptulu regescu datatu Budapest'a 21 Octob. n. 1875, prin care se denumesce ministrulu de interne C. Tisza, nobilu de Borosineu, de ministru presedinte unguerescu, si dupa rescriptulu acest'a se cetescu scrisorile de denumire a celorlalti ministri.

Conduși de cuestorulu *Kovach,* dupa usulu din evulu mediu, intra ministri în frunte cu C. Tisza, în parlamentu, între strigári frenetice de sa traiesca.

Ministrulu presedinte Tisza se radica si-si desvólta programulu, din

si bazea în testam. vechiu Ps. 50, 12. 19. Iezech. 18, 31. 36, 26. trebuiá sa-si fia cunoscuta lui Nicodimu, cá unu magistru alu lui Issailu. De aceea Iis. 'lu infruntá la Vs. 10.

Vs. 6. demustara necesitatea nascerei spirituale prin dóue constructiuni antitetice paralele, alu căroru subjectu si predicatu este acelasi, însemnandu o data devenirea, nascerea (to geroueror — ce este nascutu), apoi fiinti'a (trupu*) — duchi — *ó'qē-πνεύμα*. Fiinti'a acést'a — carne spirituu-se determina moralmente: carne (trupu — *ó'qē* se aréta cá nepotincioșă, gresitória, pacatósă, departate dela Ddieu (Mat. 26, 41. I Ioanu 2, 16. Rom. 8, 5. seq. Galat. 5, 17 seqq); spiritu (duchu) — *Πνεύμα* — cá sântu si dumnediescu; partea cea carnale (trupésca), peatósă este ne-capabile de imperati'a lui Ddieu (I Corint. 15 20.) în carea póte intrá numai cea spirituale (Rom. 8, 13 seqq.) Pre cându nascerea numai carnale — trupésca, — cá carne are însusirea debilitătiei, a nepotintiei, a erorii si pacatulu si de aci robia si mórte nascerea spirituale cuprinde în sine libertatea, sântieni'a si nemorirea (Vs.

*) Ací cá si în 1, 14. nu este fidelă versiunea, traducendu *ó'qē* — carne, cu: *trupu* a se vedé la 1, 14.

care relevámu dóue dechiaratiuni fórte remarcabile: întâiu dorinți'a de a se sustiené unu teritoriu vamalu comunu, cá si pâna acum, si a dóu'a degradarea cestiunei bancei la o cestiune puru natiunala economica. Prin acest'a enunțiatune se nimicescu germini conflictulu între ambele diumetáti ale imperiului, care s'a începutu si continuatu cu vehementia în pressa.

Presidiulu anuncie, ca Majestatea Sea a luat la cunoscinti placuta adres'a casei; de asemene s'au luat la placuta cunoscinti literile de condolentia despre mórtea imperatulu Ferdinand atátu de cátra Majestatea Sea Regele cátu si de imperatés'a veduva.

Presidiulu anuncie dupa aceste petitiuni si representatiunile ce s'au trimisu dietei dela prolongarea ei încóte si raportéza despre casurile de mórte ce s'au întemplat în acestu intervalu. A muritu deputati: E. Horn, G. Bartal si Em. Kiss.

Camer'a esprime condolenti'a la protocolu asupr'a celoru trei casuri de mórte întemplate.

Se anuncie mai multe intrate si C. Tisa substernu o propunere, prin care cere delegarea unei comisiuni administrative de 21. Propunerea se va pertractá în diu'a urmatória.

Se statoresce cá terminu pentru începerea desbaterii asupr'a bugetulu diu'a de 11 Novembre si dupa aceste se incheie ședinți'a.

Ședinți'a dela 5 Novembre fu întrerupta aprópe de totu prin substernerea numeróseloru proiecte ale guvernului, pre cari le-amu amintitu în revist'a fóiei nóstre din nrulu trecut. Cându se voru pune aceste proiecte la ordinea dilei, ni se va da ocașiu a le comunicá mai pre largu.

În ședinți'a dela 6 Novembre nu se substernura propuneri, dara s'au aflatu în cartea de interpelatiuni însemnate dóue interpelatiuni, un'a de G. *Mocsary*, în caus'a introducerei casatoriei civile obligatorice, iéra alt'a de Csatar, relativu la cumperarea pus-tei Erkeny cá locu de puscarie pentru artilerie.

Se imputernicescu presidiulu, a provocá pre acei deputati, cari nu si-au substernutu mandatele, sa se infatisieze la dieta.

Presidiulu anuncie mórtea deputatulu Tormassy care a reposatu în nóptea spre 6 Novembre.

8. 6, 63. Rom. 8, 10 — 14. I Corint. 2, 15 seq. Galat. 6, 8.)

La începutulu acestui Vs. unii cu dreptu cuvintulu spre înlesnirea întielesului — adaugu particul'a *γὰρ* (dupa *Euthym*). Astfelu amu avé începutulu Vsului: *Pentru ca, ce este nascutu din trupu etc. —*

Vs. 7. se referà la Vs. 3. Acésta formula 5, 28. Aceste cuvinte potu sa se refera si la cele premerse, cu întielesulu: pre bas'a acestorá, nu te mirá de cele ce ti-amu disu (Vs. 3), — si si la cele urmatórie, carea mi se pare mai nimerita, — cu întielesulu: *nu te mirá...* cáci

Vs. 8. *Duchulu unde-i este voia sufla, si glasulu lui andi...* În versiunea noastră s'au ținutu prea tare de litera, fără a fi cu consideratiune la întielesu. *Πνεύμα*, dela *πνέω* = suflu are mai multe însemnari*) Ací este

**) *Πνεύμα* în versiunea rom. tradusu cu „duchu“ si în prea puțin locuri cu „sufletu“ în Testam. nou o cura cu o multime de întielesuri, asiá

1) a) suflarea gurei II Tesalon. 2, 8. Ps. 32, 6. comp. cu Isai'a 11, 4.

b) suflare (duchu) de viétia, cá vivificatória: Apocalips. 11, 11. Iezech. 37, 5. 9. 10 compar. cu 32, 6.

c) suflarea ventulu, ventulu însusi, Ioanu 3, 8. comp. cu Iezech. 37, 9.

d) respiratiune si de aci — fiindu cá dela respiratiune aterna viétia, — spirituu omenescu, suflatu: Mat. 5, 3. 26, 41. trad. cu *sufletu* Marcu 15, 37. (trad. cu: *duchulu*)

Cas'a esprima condolentia sea la protocolu.

Mocsary ia cuventulu spre a-si motivá interpelatiunea sea mai susu amintita. Oratorul afirma inse, ca de vreme ce dela 18 Sept. cându a inscrisu in diariu interpelatiunea sea, ministrulu de culte a terminatú dejá unu proiectu despre casateri'a civila, astu-feliu sujetulu interpelatiunei a cadiutu si de aceea si-o retrage. De va fi de lipsa, va face obiectiunile sele principali, respective emendamentele sele la tempulu seu.

S. Csatar in motivarea interpelatiunei sele de mai susu vorbesce despre intemplarea „revoltátória“ din delegatiune care a aprobatu cumperarea pustei Oerkény de puscaria pre sém'a artileriei. S'a datu pentru unu jegeru de „zahara“ 145 fl. pre cându se poté cumperá si cu 25 fl. ba chiaru si cu 10 fl. Oratorul indrépta cátra ministrulu presedinte si cátra intregu guvernulu ca au scire despre aceea, ca ofierii austriaci au cumperatu loculu in cestiune fára a fi impaterniciti la acést'a? Voiesce guvernulu sa calmeze opiniunea publica, voiesce sa corige acést'a cumperare daunósá si revoltátória si se deschida concurentia libera? Cum voiesce se rebonifice interesulu vatamatu de guvernulu comunu?

Interpelatiunea se predá ministrulu presedinte. Siedinti'a se inchide.

Domnule redactoru! Crediu ca au batutu ór'a a unspredecéa. Munciatorulu silitoriu padiesce vremea cuvienciósá la cultivarea tiarenei sele; neguatiatorulu prevediatoriu padiesce vremea la intreprinderile sele comerciali, generalulu privigetoriu padiesce vreme la lucrárele sele strategice; politici cei plini de intielepçiune adenca padiescu vremea la orinduielile loru politice; In stársitu si noi preotii suntemu datori a padi vremea — sa nu o lasamu sa fuga, sa nu o lasamu sa scape, cáci ea sbóra si sa duce fára a se mai întórce vreodata, sa o padimu bine, dicu, sa privighemu ne incetatu sa ne folosimu de dens'a intrebuintiendu-o atátu spre binele si fericirea nóstra, cátu si pentru binele si fericirea bisericeii si natiunei nóstre románe — cá sa nu remánemu pre sfarsitu cu budiele umflate invinovatiendune unulu pre altulu. Sa nu ne

luatu cu insemnare de „ventu“, dendu intielesulu: *ventu sufla unde voiesce.*

Cumca nu póte fi vorb'a de spiritulu, ci de ventu, este tare evidentu din intielesulu acestu Vs.; cáci déca s'aru intielesulu „spiritulu“ aru fi in contradicere cu intréga vorbirea lui Iis. din acestu Vs. — Nici pána atunci, si nici de atunci incóce n'a auditu nimenia suflarea spiritulu, sunetulu (glasulu) lui — afara de fapt. Apost. 2, 2. — si Iis. nu potea dice lui Nicodimu „tu audi glasulu lui“ (ad a spiritulu) — ceea ce presupune unu ce in genere cunoscutu tuturor; mai departe nu potea se dica Iis. nu scii de unde vine“ cáci Nicodimu cá in-

Luc'a 1, 47. 23, 46. Fapt. Apost. 7, 59 (trad. cu: suflatu) Rom. 1, 9. 8, 16, 12, 11 I Corint. 6, 17. 16, 18. s. a.

e) suflatu (mortiloru). Evrei 12, 23. I Petru 3, 19.

2) duchu, spiritu:

a) in locu de cugetu I Corint. 5, 3. Colos. 2, 5.

b) in locu de anima fatia cu ratiunea I Corint. 14, 15 seqq.

c) in locu de concordia, armonia, unanimitate: 2 Cor. 12, 18.

3) a) spiritulu mai multu — intre omu si Ddieu — Fapt. Apost. 23, 8. 9.

b) angeru: Fapt. Apost. 8, 26. 29. 39. asemenea cele 7 spirite (angeri) din Apcal. I. Ioanu 1, 4, 3, 1.

4) Spiritu reu.

a) (in locu de $\delta\alpha\mu\acute{o}\nu\nu\omicron\nu$ — demon, diavolu, spirit reu) Mat. 8, 16. Luc'a 10, 20. in unele locuri determinatu mai de aprópe cá: Luc'a 4, 33. Apocalps. 16, 14. Fapt. Apost. 16, 16. I Ioanu 4, 6.

lasamu dara in neingrigire si nepasare, crendiendu ca viitoriulu de sine singuru va face fericirea nóstra. Au batutu ór'a a unspredecéa, trecutulu ne spune, presentulu ne dictédia, si viitoriulu ne ascépta, este vremea sa ne unim cu getárele nóstre intrun'a — si sa lucraru la olalta cu puteri unite pentru binele si fericirea si a familielorú nóstre, cá sa póta fi membre folositoare bisericeii si natiunei. Suntemu cu totii tata de familia, avemu muieri si copii — sa ne ingrigimu dara de subsistenti'a si crescerea loru de asiá incátu sa nu verse din gurile loru, in locu de binecuventare, blasteme, si cu dispretiu sa caute asupr'a morminteloru nóstre. —

Activitatea si silintiele neinterrupte suntu cele dintáiu isvóra de fericire: ómeni intielepçi punu fericirea in munci si osteneli iéra nu in repausu si lenevire, adevverulu acést'a este sustienutu — de insusi mántuitorulu nostru Christosu prin esemplulu vietiei sele, facándu si invetiandu pre totu tempulu cátu au petrecutu pre pamentu.

Sa ne punemu dara si noi pre lucru, sa urmamu faptelorú maretie ale prea bunulu nostru pastoriu ale marelui Andreiu, pre carele veduramu ca ne au aratatu in fapta calea pre care sa apucamu, fára cá sa fimu impedeatú, de a ne ajunge scopulu sántu la care timentu. —

Sa ne intrunim cu totii sa depunemu dinariulu nostru pre altariulu dlui pentru binele si fericirea copiilorú nostri, sa ne intr'armámu odata contra seraciei, cu care avemu lupta grea, si care saru aratá intr'o singura óra nefericita, inimicu nimicitoriu copiilorú nostri. Sa ne unim dara si sa formamtu sa punemu fundamentulu unui fundatiuni pntru ajutorarea copiilorú de preotii orfani. Nu potu crede ca aru fi unulu dintre preotii nostri cari nu aru simti trebuinti'a unui astufeliu de fundatiuni bine facátore. Cáci in vietia nóstra o incurcamu cum o putemu, iéra déca o nefericita óra prin mórté, ne aru scóte din jurulu familiilorú nóstre minorene, sa nu ne ramána pre utilite si usile strainiloru de rísá si ócára. —

Suntemu in archidiecea preotii románi gr. or. cu capelani aprópe preste o mie, sa contribuimú fiesce carele numai 1 fl. déca nu mai multu, séu unu 1/2 % dela venitele nóstre, pre

vetiatu, cá dascalu alu lui Israílu, scía ca spiritulu (duchulu) lui Ddieu, vine dela Ddieu. Aceste consideratiuni ne constringu a luá interpretarea cu „ventu“ si nu cu „duchu“, avendu traducerea: *Ventulu sufla unde voiesce si tu audi sunetulu lui. ci nu scii de unde vine si unde merge: asiá este totu celu nascutu din duchulu (spiritulu).*

In acestu Vs avemu o asemenare naturale, prin dup'a insemnare a cuventulu *Πνεύμα*, cá „ventu“ (Ecl. Solom. 11, 5.) si cá duchu, spiritu, — a cárei partea 1-a *ventulu sufla*. . . este asiediata independenta, a dóu'a *asiá este*. . . prea laconica, si la parere ne esacta.

b) spiritulu lumei (tempulu) in opoziatiune cu spiritulu lui Ddieu I Corint 2, 12.

c) cá efectulu spiritulu reu: duchulu nepotintiei, Luc'a 13, 11. comp. Vs. 16.

5) Spiritulu sántu, sub diverse numiri cum:

a) spiritulu sántu: Marcu 12, 36. Rom. 9. 1. 14, 17 s. a.

β) dupa efectulu produsu: spiritulu santirei, Rom. 1, 4.

γ) dupa insusire: spiritulu adevverulu I Ioanu 14, 7 s. a. I. Ioanu 4, 6.

6) spiritulu lui Ddieu:

a) cá atare. Mat. 3 16, 12, 18. Fapt. app. 2, 17, 18. Rom. 8, 9. I. Corint. 6, 11. s. a.

β) spiritulu Domnulú: Luc'a, 4, 18. Fapt. App. 5, 9. II Corint. 3, 17, s. a.

γ) spiritulu Tatalú: Mat. 10, 20.

δ) spiritulu Fiululu lui Ddieu Galat. 4, 6.

ε) spiritulu lui Iisusu Christosu: Filip. 1, 19.

φ) spiritulu lui Christosu: Rom. 8, 9. I Petru 1, 11.

totu anulu, pána cându fundatiunea ne aru asigurá ca póte supórta tóte sarcinele obveninde.

Ba cu atát'a ne este mai lesne pentru crearea unui astufeliu de fundatiuni convinsi ca: Prea Venerabilulu consistoriu archidiececanu gr. or. din Sibíu ne ascépta — si 'si va tiené de o sánta datorintia de a administrá o astufeliu de fundatiune binefacátore, spre multiamirea tuturor. Crediu ca prin o astufeliu de asociare amu pune o basa puternica pentru fericirea si inaintarea unoru astufeliu de nenociti copii orfani, cari cu tempulu voru deveni membri folositori bisericeii si natiunei, si nu amu avé nenocirea de a vedé precum vedemu fii de preotii orfani servitori si lucratori de di.

Asiu dorí cá preoteimea nóstra sa bine voiasca a se pronuncia odata in privinti'a acést'a, Iéra prea Venerabilulu consistoriu archidiececanu a nu intrelasá, ci cá unu parinte a veni si a aretá fiiloru sei calea pre care sa urmamu cá sa ne ajungemu scopulu sántu la care timentu — Ddieu cu noi.

Aug. Cosm'a,
parochu gr. or.

Cursulu supletoriu

tientu la Brasiovu dela 1—18 Augustu 1875.

In 1 Augustu dupa servitiulu ddieescu cu chiamarea Duchulu sántu deschide Rvds. d. prot. 1-iu alu Brasiovulu *Iosifú Baracu*, cá comisariu consistorialu, la 8 óre dimineti'a cursulu supletoriu prin o cuventare atragátorie, in carea aréta scopulu si folósele acestoru cursuri.

Dupa acést'a conducatoriulu G. C. *Bellissimu* cetesce circulariulu Nr. 1522 din 15 Iuliu a. c. alu maritulú consistoriu archidiececanu din Sabíu privitoriulu la introducerea si susstienerea cursurilorú supletorie invetiatoresci.

Aréta apoi invetiatorilorú presentí, cátu de mare grige are marit. consistoriu archidiececanu pentru calificarea ulterióra pedagogico-didactica a invetiatorilorú nostri poporali, cá prin acést'a sa promoveze totu mai multu si cu pasi mari inaintarea si inffiorarea scólelorú nóstre si prin ea fericirea poporulu nostru.

Maritulu Consistoriu pórtá parintésca grige asupr'a scólei cu atát'a

Intielesulu este: Precum ventulu, alu cáru sunetu lu audi, si despre carele nu scii de unde vine si unde merge, sufla unde voiesce: Asiá este lucrarea spiritulu (santu) la botezu, adeca: misteriósa. — Asemenarea spiritulu sántu la botezu, are fatia cu celu ce se botéza 1) libertate deplina (unde voiesce sufla) 2) influitia simtívera — asupr'a internulu — (audi sunetulu lui) si 3) este nevedíutu (nu scii de unde vine) — asemenéza si Ecles. Solom. 11, 5.

Vs. 9. Nicodimu nu intréba despre necesitatea si posibilitatea nasceréi din Duchulu, ci despre *cum*, ad. modulu nasceréi. Nu intréba elu astufeliu pentru necredinti'a sea, ci singuru pentru neapabilitatea sea de a cuprinde cu mintea cele dise de Iisusu Acést'a se constata prin cuvintele infruntátorie a lui Iis. din

Vs. 10. *Tu esti invetiatorulu lui Israílu. si nu scii acesteá? Invetiatorulu — celu renumitu alu lui Israílu, unulu din capii sciintieloru teologice si profane. In aceste cuvinte alui Iisusu pre lángá o mirare neconsolayera, si esprima si o indignatiune si infruntare óre-care dara cu blandetie. — Tóte numai pentru incapabilitatea lui N-i cod. cá magistrú, de a-lu intielege; pentru judecat'a lui cea materialistica si cá atare marginita. —*

(Va urmá)

mai vertosu, ca biserica este chiamata, a cresce pre credinciosii sei, asiá dara si pre tinerimea sea in moralitate si religiositate si a o face sa-si implinesca detorintiele sele cátra Ddieu si cátra deaprópele; cari cunoscintie si deprinderi déca aru lipsi din suflatu membriloru familiei, nu aru poté prosperá familiee, cari compunu statulu, lipsindu din suflatu supusiloru statulu, nu aru poté prosperá statulu.

Biserica nóstra de a si statulu mai multe vécuri reu prigonita: totusi, indata ce s'a vedíutu scapata de asupriri, cea mai dintáiu grige i-a fostu, sa-si infíntieze scóle si sa-si pregátésca invetiatori harnici.

Si finduaci harnici'á nu si-o poté castigá invetiatoriulu numai prin studiu, ci si prin intalniri cu colegi de ai sei mai esperti, spre a se consfiatú despre medilócele, cu care au incercatu unii intr'unu feliu, altii intr'altulu, si au delaturatu greutátile, cari i apesara in carier'a loru; — nu au lipsitu dara maic'a nóstra biserica, a infíntiá si conferintie invetiatoresci generali, anuali, apoi si semestrali. Vedíundu inse ca prin adunarea invetiatoriloru in conferintie de cáte 2—3 dile nu se poté ajunge scopulu propusu prea cu anevoia au cautatu dar' unu mijlocu mai corespundietoriu pentru acést'a, si l'a aflatu in cursurile supletorie, care cu ajutoriulu celui atotu-potinte estia adi deschise dupa cum la noi asiá si in alte nóue comune centrali din archidiecea si adeca pre bas'a si cu inlesnirile pentru invetiatorii participantí, cuprinse in parintesculu circulariú consistorialu, care s'a cetitu la inceputu.

Deci cursurile supletorie acesteá, precum se poté vedé si din cele cuprinse in punctulu h) alu laudatulu circulariú, suplinescu conferintiele invetiatoresci de pána acum.

Mai incolo aréta (conducatoriulu) ca de óre-ce aceste cursuri supletorie suntu nisce conferintie invetiatoresci mai estinse, densulu va propune teoretice obiectele designate in § 4 alu instructiunei pentru conducatori, apoi va cercá, sa véda, déca a fostu bine intielesu; iéra la exercitiile practice voru avé bunatatea dnii frati invetiatori presentí, a conferí si a aretá, cu cátu au aflatu, ca cutare séu cutare scopu alu invetiamentulu si alu educatiunei s'au ajunsu prin cutare séu cutare mijlocu, in unulu séu altu modu mai bine si mai usioru.

Amintesce apoi, ca de obiecte pertractande in aceste cursuri supletorie suntu prescise:

1. Computulu si mesurile metriche,

2. Metodulu scrierei si cetirei si

3. Principiele pedagogice pentru sustienerea disciplinei scolare — lángá care vinu apoi cantarea si exercitielo gimnastice.

ad 1. Aréta originea mesurilorú metriche, finea loru, legatura, in care stau ele unele cu altele, numirile loru, preferintiele loru inaintea celorlu vechi, si ca pentru acést'a in virtutea art. de lege VIII din a. 1874 au sa intre cu inceputulu an. 1876 in comerciulu publicu in loculu mesurilorú vechi de pána acum.

In dilele urmatórie va tratá despre acesteá pre largu.

ad 2. Vorbesce despre insemnatatea scrierei si cetirei si despre folósele, cele aducu aceste cunoscintie omului. Aterna inse dela metodulu invetiatoriulu, de a esí din scóla scriitori buni si ceteti buni. Scriitori si ceteti buni va poté face inv. din elevii sei, déca le va impartasi aceste cunoscinte dupa unu metodu bunu.

Despre unu atare metodu va vorbí pre largu in dilele urmatórie.

ad 3. Aréta folósele, ce le aduce invetiatoriulu manutienendu disciplin'a rationalu, folósele ce le potu aduce societátiei tinerii disciplinati in scóla rationalu. Invetiatoriulu va poté inse discipliná pre elevii sei cu suc-

cesulu doritu, deca se va disciplina mai intaiu pre sine insusi.

Despre tote acestea si cum sa manutiena invetiatiuni disciplinei cu succesu, va vorbi in dilele urmatórie pre largu.

Incheia tregendu atentiunea celoru presenti la tote acestea, si provoca pre invetiatori, sa binevoiesca, a frecuenta regulatu acestu cursu, si a nu esi afara din sala sub decursulu desbateriloru, ci sa astepte pana va trece ora; ca mai folositi voru fi, a face pauza de cateva minute dupa cate o ora de explicare, decatu a fi intrerupti prea desu prin atatea esiri afara.

La 3 ore dupa ameadu s'a facutu conscrierea invetiatiuniloru presenti.

Apoi s'au alesu de notari domnii: E. Cureanu si I. Forgaci'a dara numai pre trei dile, aflandu adeca conferinti'a cu cale, a nu-i impoverá pre multu; pre alte cate trei dile (de lucru) fura alesi de notari dnii; St. Fauru Irodion Fratesiu, apoi dni: Iliu Reitu si W. Parvu si in fine dnii; Victoru Petricu si I. Puscariu.

Din 2 pana in 17 Augustu s'au propusu in fia-care di de lucru:

Dela 8—9 ore: Principiele pedagogice pentru sustinerea disciplinei scolari.

Dela 9—10 ore: Computu si mesururile metrice.

Dela 10—11 ore: Metodulu scrierei si cetirei.

Dela 11—12 ore: Cantari.

Dela 3—4 ore: Computu si mesururile metrice.

Dela 4—5 ore: Metodulu scrierei si cetirei.

Dela 5—6 ore: Gimnastica.

I.

Tratatulu despre principiele pedagogice pentru sustinerea disciplinei scolari a cuprinsu in sine urmatóriele:

Fiinti'a si scopulu disciplinei preste totu.

Midilócele disciplinari.

A. Deprinderea.

1. Deprinderea prin constringere.

Insemnatatea deprinderi. Posivitatea de a forma caracterulu copilului prin deprindere.

a) Deprinderea copiiloru la moravuri bune: curatenie, bunacuvintia; atentiunea, respectu cãtra mai mari, ordine, punctualitate.

b) Deprinderea copiiloru la aplecãri bune (virtuti) activitate, staruintia, cumpetare, modestia, binefacere, concedere, paciintia, d. e. cu fratii loro cei mai mici.

Spre ajungerea acestoru scopuri s'au aratatu, ca:

Dupa-ce a ajunsu copilulu mai in potere sa lu puna educatoriulu dimineta sa se spele ori si preste diua, daca s'a murdaritu cumva; sa lu puna sa se peptene, se si curatie vestmintele, ca sa iasa curatu pre utilia.

Staruindu educatoriulu si punendu pre copilulu (-constringandulu) de repetite ori sa o face acest'a, se deda copilulu a o face, simtiesce necesitate a o face, si asiã se deprinde a i fi rusine sa iasa murdariu pre utilia intre omeni; ba chiaru se mira vedindu pre utilia si copiiu murdari.

Punendu educatoriulu pre copilulu sa se incline la tempulu cuvenitu; daca gasesce unu lucru strainu, sa lu arete, sa nu puna man'a pre lucrurile altor'a si sa nu le ia la sene; candu i arata d. e. unu gandacu, sa lu puna sa numere, cate picioru are, cate aripi etc.; deca se intalnesce cu mai mari pre utilia ori intrandu in casa la ei sa i salute, sa se scole inaintea marelui, sa dea anteietate mai marelui etc.; candu se desbraca, sa si puna vestmintele la unu locu anumitu, totu asiã si alte lucruri ale lui fia scolastice, fia de jucatu — dupa-ce a umblatu cu ele, sa le puna ier' la loculu destinatu pentru ele; candu toca de liturgia si mergu parintii la biserica

sa fia gat'a, sa mearga si elu, apoi — deca la datu la scola, sa mearga la prelegeri la tempulu cuvenitu, dupa-ce vine acasa sa si faca mai intaiu ocupatiunile scolastice, dupa aceea sa faca si ceva, la ce lu punu parintii, apoi sa se si joce — si era constringandulu de repetite ori sa faca asiã, prin acest'a voru deveni moravurile cele bune a dou'a natura a copilului.

De-o-data cu desceptarea si indreptarea simtirii copilului la apucaturi si porniri bune usioru va poté educatoriulu indrepta la inceputu si vointia copilului si deda la aplecãri bune, deca va urma in modulu urmatórie:

Dupa-ce a pusu pre copilu in stare d. e. sa cunoasca positiunile locali la scrisu, sa tiena stilulu in mana si sa traga dungi pre tablitia, sa i arete educatoriulu in tota diu'a si sa i dea, sa faca nesce dungi noue, apoi sa lu cerceteze, sa vedea, cum le a facutu, sa lu incurageze pucinu, dar' sa nu pregete, a i cerceta totu deun'a ocupatiunea facuta. Astfelu va capeta copilulu placere a face atari dungi catu mai bine si mai cu zelu, si, ca sa le pota face si mai bine, se va silii si asiã se va deprinde totu mai multu a sta de ele. Punendu apoi inv. pre copiiu sa pronuncieze (-sa dica dupa elu) propusetiuni scurte cu tonu firescu; punendu-i, sa dica rugaciuni, sentintie, versuletie; dandule sa calculeze; aratandule obiecte naturali si conversandu cu ei despre acestea cu interesu, chiaritate si placere — va umple inim'a loro de dragoste, a lu asculta, si-si voru face ocupaciunile, ce li le a datu de facutu, cu zelu si pre intrepute.

(Va urma.)

Varietati.

Iacobu Bannicher, consiliariu de sectiune in ministeriulu ung. de culte si instructiune publica, a reposatu luni in 9 Novembre c. n. la 9 ore in Bud'a-Pest'a. Perderea acestui barbatu erudit si de o rara capacitate va fi forte simtita pentru famili'a sea, pentru statu, dara mai multu pentru natiunea sasésca, pentru care a lucratu si a suferitu in tempulu din urma asiã de multu, fara de a se bucura de deplin'a si meritat'a recunoscintia a conatiunaliloru sei.

Ca romani, nu putem sa nu aducemu unu micu tributulu datoritu caracterului seu celui firmu, umanu si nepartinitoriu, prin care si cu care in viatia sea oficiale a spriginitu mai multe cause in dreptatea loro. Fia-tierin'a usiora si amintirea eterna!

Trenulu de eri dimineta a intardiatu cu cinci ore. Caus'a intardierei este necunoscuta. Pre sub mana a aflatu o foia de aici ca trenulu a esitu din sine. Unde si cum nu se spune. Astadi trebuie sa aflamu despre caus'a intardierei era mai pozitivu.

(Multiamita publica). Ilustritatea Sea dlu comite *Franciscu Haller de Hallerstein*, ca mare proprietariu in comun'a nostra Ferihazu, afara de multe alte binefaceri, ce a aretatu bisericei si scolei nostre romane gr. orientate de aici, in tempulu din urma si-a castigatu unu nou titlu la multiamit'e si recunoscint'a nostra prin aceea, ca a dispusu, a se face in cimiteriulu nostru o cruce mare si frumoasa de lemn, invelita cu tinechia, zugravita si inscrisa cu cele de lipsa dupa ritulu nostru, si pusa pre postamentu de zidu, la carea Ilustritatea Sea nu numai a datu totu materialulu de lipsa, ci cu zelu crestinescu aglucratu cu insasi man'a sea. Dupa-ce acestu frumosu monumentu s'a santitu inca Dumineca la 12/24 Oct. a. c. prin P. Protopresbiteru locale Zachari'a Boiu cu

asistintia cuviincioasa, si cu o festivitatie forte inaltatoare de inima pentru poporulu nostru, si Ilustritatea Sea a luatu parte la acesta festivitatie, carea s'a incheiatu cu o mesa stralucita data totu din partea sea, subscrisulu parochu, in contielegere cu comitetulu nostru parochiale, si in consimtiementu cu totu poporulu nostru de aici, se afla pre placutulu indemnatu, a aduce nobilului daruitoriu prin acest'a profunda multiamita publica, si a-i ura dela Dumne-dieu respalire pentru portat'a sea bunavointia cãtra biserica si scola nostra.

Ioanu Ioanoviciu,
parochu.
Pavelu Neagu
Epitropu.

Scoterea darei s'a transpusu in manile deregatoriiloru politice si anume respectiviloru inspectori cercuali, cari si-au inceputu activitatea in 2 Novembre a. c. cu care di a incetatu si activitatea esecutoriiloru de dare regesci de pana acum.

Se speréza, ca poporulu i se va face o mica usiurintia prin acesta schimbare de ore ce la scoterea darei se voru face mai putiene spese de un'a parte si de alta parte respectivii inspectori, cunoscendu impregiurãrile locali mai bine, ca ori cine altulu, voru nimeri si cele mai corespundietorie medilóce si celu mai potrivit tempu, candu poporulu se pota cu mai putiena jertfa solvi darele cele grele si mai nesuportabile, iera acolo, unde acele sunt neincasavere din lipsa ori-carei averi, voru mediloci, ca acele sa se sterga, ce pana acum mai de locu nu s'a practisatu si astfelu atari restantie s'au cumulat mai in tote comunele la o suma oribila. —

Va aterna multu si dela concursulu deregatoriiloru locali, ca acesta procedura noua se aiba o durata catu de lunga si se usiuredie in catu-va sarcina bietulu poporu contribuitoriu.

Din caus'a ninsorei, in Romania'a s'a sistatu manevrele de tomna.

(Necrologu.) In dilele trecute a reposatu Rob. de Mohl, unu barbatu forte meritatu pre terenulu scientieloru de statu. Reposatulu a fostu la 1848 ministru de justitia germanu si la 1861 legatulu confederatiunei germane. Celebrulu barbatu a apartienutu cu multu zelu la sistem'a reprezentativa, au scrisu mai multe opuri literarie insemnate, dintre cari operele:

„Responsabilitatea ministeriale“, „scientia politici dupa principiele statulu de dreptu“ „encyclopedia scientiloru de statu se bucura de unu renume european.

Concursu.

Fiindu statiunea protopresbiterale in tractulu protopresb. gr. orientatu alu Dobrei vacanta, pre bas'a dispusetiunei Ven. sinodu archidiecesanu dela 11 Aprile 1874 Nr. protoc. 27, a inaltei ordinatiuni consistoriale din 17 Iuliu a. c. Nr. 2134, se escrie concursu pentru ocuparea acestei statiuni cu resiedinti'a in Dobr'a cu terminulu pana la 20 Novembre a. c. st. vechiu.

Emolumentele suntu:

1.) Dela tota famili'a gr. orient. din protopresbiteratu cate 20 cr. bani si in natura 1 cupa de cucuruza, cari la olalta facu in bani circa 600 fl. si 150 mesuri cucuruza in natura.

2.) Tacs'a pentru licentia de cununia dela fia-care cate 5 fl. cari dupa o socota de medilocu face 400 fl.

Concurentii au sa fia barbati apti si binemeritati pre terenulu bisericescu si sco-lasticu, — si se-si asterna concursele loro la Venerabilulu consistoriu archidiecesanu pana la terminulu susu indicatu, cu documentele necesarii, si anume despre absolvarea studieloru gimnasiali si clericali, despre servi-

tiele bisericesci si scolari de pana acum, respective se corespunda dispusetiuniloru provisorie ale sinodulu archidiecesanu din an. 1873 § 16, si celoru din an. 1874 Nr. protoc. 27.

Din Siedinti'a comitetulu proto-presbiteralu gr. or. alu Dobrei in 15 Iuliu 1875.

Ioanu Papiu, m. p. protopresbit. gr. or. si alu tractulu Dobrei.

(1—3)

Concursu.

Devenindu vacante unu stipendiu de 500 fl. destinatu pentru unu ascul-tatoriu de *technica*, pentru conferirea aceluia, se publica concursu cu terminulu pana in 25 Novembre c. n. 1875.

Concurentii la acestu stipendiu, au de asi substerne incoca pana la terminulu indigitatu respectivele concurse, prevedute cu carte de botezu, cu testimoniu de paupertate, cu testimoniale scolastice de pre Sem. II anul scol. 1874/5, cum si cu adeverintia de inmatriculare pre anul scol. cur. 1875/6.

Din Siedinti'a ordinaria a comitetulu Asociatiunei transilvane, tenuta la Sibiu in 2. Novembre c. n. 1875.

(1—3)

Concursu.

Fiindu statiunea protopresbiterale in tractulu protopresbiterale gr. or. alu Iliei vacanta, pre bas'a dispusetiunei Ven. sinodu archidiecesanu dela 11 Aprile 1874 Nr. prot. 27 a inaltei ordinatiuni consistoriale din 17 Iuliu a. c. Nr. 2134 se escrie concursu pentru ocuparea acestei statiuni cu resiedinti'a in Ili'a cu terminulu pana la 20 Novembre a. c. st. v.

Emolumentele suntu tacele legali obiceiuite la functiunile protopresbiterului.

Concurentii au se fia barbati apti si binemeritati pre terenulu bisericescu si scolasticu, — si sa-si asterna concursele loro la Vener. consistoriu archid. pana la terminulu susu indicatu cu documentele necesari, si anume despre absolvarea studieloru gimnasiali si clericali, despre servitiile bisericesci si scolari de pana acum'a, respective sa corespunda dispusetiuniloru provisorie ale sinodulu archid. din 1873 § 16 si celoru din an. 1874 Nr. prot. 27.

Din siedinti'a comitetulu protopresbiteralu gr. or. alu Iliei in 12 Sept. 1875.

Ioanu Ratiu m. p. protopresb. ca comisariu consistoriale.

(2—3)

Concursu.

Devenindu vacantu postulu de notariu comunulu in comun'a Cudsiru, impreunatu cu salariulu anulu de 300 fl: v. a. cortelu liberu si lemne de focu, pentru ocuparea provisoria a aceluia pana la organizarea viitoare municipale se escrie prin acest'a concursu, si concurentii se provoca, a-si tramine suplicele instruite cu documentele reccerate in terminu de 4 septamani dela prim'a publicare a acestui concursu in foia oficiosa „Budapesti közlöny“ la subscrisulu magistratu. —

Magistratulu cetatianu-scaunulu Orestia in 3 Septembre 1875.

(3—3)

Edictu.

Ioanu Popic'a junioru din Sadu, de religiunea gr. orint. carele a parasitu pre legiuit'a sea sotia Ann'a Ioanu din Riulu-Sadulu de patru ani de dile si astadi nu se scie unde se afla, se citeza prin acest'a a se infatisi'a la subsemnatulu foru matrimonialu, caci de nu se va infatisi'a in unu anu si o di, se va pertracta actiunea muierii sele si in absentia lui.

Sibiu 29 Oct. 1875.

Scaunulu protop. gr. or. alu tract. II alu Sibiuului.

I. Popescu, protopresb.

(1—3)